

STANOVENÍ JASNÉHO CÍLE A TROCHA ZARPUTILOSTI SE VYPLATILY

Spotřebitel očekává kvalitní produkt, my vytváříme podmínky pro to, aby dodavatelé a firmy měli spolehlivé výsledky, říká Jiří Růžička, ředitel Českého institutu pro akreditaci, který letos slaví 25 leté výročí akreditace.

Co všechno lze akreditovat?

Termín akreditace je nejen v českém právním prostředí užíván také v jiných souvislostech než pouze s prováděním akreditace subjektů posuzování shody akreditačním orgánem ČR, kterým je Český institut pro akreditaci, o. p. s. – zkráceně ČIA. ČIA jako národní akreditační orgán v současné době zabezpečuje akreditaci v následujících oblastech, u kterých jsou uvedeny i příklady akreditovaných činností: zkušební laboratoře - zkoušení pitné vody, materiálů, zařízení; kalibrační laboratoře - kalibrace teploměrů, tlakoměrů a dalších měřidel; zdravotnické laboratoře – vyšetření krve, DNA; certifikační orgány – výrobky jako auta, potraviny, stavebniny; systémy řízení - ISO 9001, EMS - životní prostředí, bezpečnost IT, bezpečnost práce i certifikace osob - svářeči, NDT a podobně.

Několikrát do týdne odpovídáte zájemcům, že ČIA neprovádí zkoušky ani jiné výše uvedené činnosti. S čím se mohou na vás firmy obracet?

Široká veřejnost se s našimi službami obvykle setkává jen zprostředkovaně. Spotřebitel očekává kvalitní produkty a služby od firem, které je poskytují, ale o činnosti orgánů, které jejich dodavatele posuzují nebo kontrolují, neví téměř nic, protože tento proces považuje za samozřejmost. Naši pracovníci se těmto dotazům trpělivě věnují a vysvětlují, jak mohou k tomuto účelu využít naši databázi akreditovaných subjektů. Co mne ale trápí poněkud více, je bohužel někdy naprosto mylná představa, kdy je naše organizace občas z neznalosti podstaty a účelu našeho působení neoprávněně spojována s některými vyjádřeními, nebo dokonce mediálními kauzami, které se nás buď vůbec netýkají,

nebo je ani nemůžeme nijak ovlivnit. Proto veřejnost dlouhodobě informujeme, že akreditace nemůže zajistit, že do laboratoře není ke zkoušení dodán úplně jiný výrobek než ten, který firma následně uvádí na trh a s nímž jsou problémy. ČIA svým osvědčením potvrzuje shodu akreditovaného subjektu s požadavky použité mezinárodní normy, dál naše pravomoce nesahají.

Pokud firma získá akreditaci od Českého institutu pro akreditaci, je nějak omezena platnost a platí taková akreditace v celé Evropské unii?

Český institut pro akreditaci, o. p. s., je notifikován a uznán Evropskou komisí jako jediný akreditační orgán České republiky. Musíme proto trvale splňovat všechny požadavky, neboť jejich plnění je podrobně a pravidelně vyhodnocováno mezinárodním týmem evaluátorů a úspěšná evaluace nám pak umožňuje podepsat

takzvanou Multilaterální dohodu o vzájemném uznávání (MLA) jak na evropské, tak i na celosvětové úrovni. Současné platné evropské právo dokonce stanovuje povinnost vnitrostátním orgánům uznávat nejen výstupy ostatních národních akreditačních orgánů, které se úspěšně podrobily evaluaci, ale i akreditovaných subjektů.

V březnu 1991 byla udělena první akreditace, tehdy pro Výzkumný ústav vlnařský. Letos tedy oslavujete 25 let existence. K jakým nejzásadnějším změnám v akreditaci za tu dobu došlo?

Začátek akreditace v ČR je třeba hledat v tehdejší Československé socialistické republice. V této době se problematikou akreditace zabýval FÚNM tehdejší Federální úřad pro normalizaci a měření, který se zabýval normalizací, metrologií a zkušebnictvím. FÚNM se vydáním Směrnice o akreditaci přihlásil i k problematice akreditace a prohlásil se prvním akreditačním orgánem v době, kdy jsme prožívali historické události roku 1989, které vyvrcholily sametovou revolucí. Členy celosvětové organizace ILAC jsme od roku 1996, tj. letos je tomu 20 let. Byli jsme prvním akreditačním orgánem ze zemí střední a východní Evropy, který v roce 1998 podepsal multilaterální dohodu pro oblast laboratorní a pro oblast certifikačních orgánů. Na základě těchto dohod jsme se stali rovnoprávnými členy evropské akreditace, což zajišťuje subjektům posuzování shody mezinárodní uznání jejich akreditovaných výstupů. Stanovení jasného cíle ve spojení s trochou zarputilosti se nám všem, kteří akreditační systém využívají, rozhodně vyplatilo.

